

Handläggare
Amanda Svensson Falk
Telefon: 08-50830122

Till
Kyrkogårdsnämnden
2025-10-01

Principbeslut om ändring av beslut om förverkande av gravrätt på grund av uppenbar vanvård

Förvaltningens förslag till beslut

Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens förslag till principbeslut om ändring av beslut om förverkande av gravrätt på grund av uppenbar vanvård.

Sammanfattning

Kyrkogårdsförvaltningen har genom Länsstyrelsen i Stockholms län uppmärksammat på att de beslut om förverkande av gravrätt på grund av vanvård som fattades till och med år 2024 inte föregicks av korrekt hantering vad gäller delgivning av föreläggandet om att ställa graven i ordning. Förvaltningen anser därför att dessa beslut var uppenbart felaktiga när de fattades, och att de ska ändras med stöd av 38 § förvaltningslagen (2017:900).

Från och med 2024 delges föreläggande om att ställa graven i ordning i enlighet med delgivningslagens (2010:1932) bestämmelser.

Bakgrund

Under 2024 påbörjades en översyn av förvaltningens hantering av de så kallade vanvårdsärendena. Översynen ledde bland annat till att de beslut om förverkande av gravrätt som överklagades av den enskilde överlämnades till Länsstyrelsen i Stockholms län. Länsstyrelsen uppmärksamade då att förvaltningen inte hade delgivit gravrättsinnehavaren föreläggandet om att ställa graven i ordning på ett korrekt sätt.

Förvaltningen hade i sin handläggning inte säkerställt att gravrättsinnehavaren tagit emot föreläggandet genom en bekräftelse eller liknande, och kunde inte heller visa att det kommit honom eller henne tillhanda på något annat sätt. Den felaktiga hanteringen ledde till att förvaltningen inte levde upp till begravningslagens (1990:1144) krav på den hanteringen som ska föregå beslut om förverkande av gravrätt på grund av vanvård (7 kap. 33 §).

Ärendet

Fram till och med år 2023 delgav inte förvaltningen gravrättsinnehavaren föreläggandet om att ställa graven i ordning enligt delgivningslagens (2010:1932) regler. Detta framkom i samband med att överklaganden av beslut om förverkande som fattades under 2024 överlämnades till Länsstyrelsen i Stockholms län. Länsstyrelsen konstaterade då att ett beslut om att förverka gravrätten på grund av vanvård är ett mycket ingripande beslut gentemot den enskilde och att reglerna i begravningslagen är utformade därefter. Det krävs därför att gravrättsinnehavaren bekräftar att han eller hon har mottagit föreläggandet, eller att förvaltningen på något annat sätt kan bevisa att föreläggandet kommit gravrättsinnehavaren tillhanda, för att delgivningen ska anses ha skett.

Att förvaltningen ska följa delgivningslagens regler vid hanteringen av föreläggandet om att ställa graven i ordning följer av att ordet ”delgetts” används i 7 kap. 33 § begravningslagen:

”Upplåtaren får förklara gravrätten förverkad, om gravplatsen är uppenbart vanvårdad och gravrättsinnehavaren inte avhjälpur vanvården inom ett år efter det att han har delgetts föreläggande om att sätta gravplatsen i stånd. Föreläggandet skall innehålla upplysning om att gravrätten kan förverkas.”

I och med att delgivningslagens bestämmelser inte har tillämpats på ett korrekt sätt har förvaltningen inte haft rätt att förklara gravrätten förverkad. Det följer av samma bestämmelse. Alla beslut om förverkande som har fattats fram till och med år 2024 har därför varit felaktiga när de fattades.

Av 38 § förvaltningslagen följer att förvaltningen ska ändra beslut som den anser är uppenbart felaktiga, förutsatt att detta går att göra på ett snabbt och enkelt sätt och utan att det blir till nackdel för någon part:

”En myndighet ska ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om

1. den anser att beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning, och
2. beslutet kan ändras snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part.”

Förvaltningen uppmärksammas löpande på dessa gravar, ofta när en anhörig kontaktar oss med frågor om möjligheten att återfå gravrätten. Eftersom det rör sig om ett mycket stort antal berörda gravar är det inte resursmässigt möjligt att i varje enskilt fall handlägga och besluta om ändring av beslutet om förverkande av gravrätten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i förvaltningsgruppen den 22 september.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kyrkogårdsförvaltningen föreslår därför ett principbeslut som innebär att de aktuella besluten om förverkande ändras successivt i samband med att berörda gravar kommer till förvaltningens kännedom. Ändringen innebär att gravrätten kvarstår med den gravrättsinnehavare och de villkor som gällde vid tiden för beslutet om förverkande.

Gravar som efter beslut om förverkande har hunnit upplåtas på nytt omfattas inte av principbeslutet.

Patric Rylander
Förvaltningschef
Kyrkogårdsförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patric Rylander, Förvaltningschef	2025-09-23